

Budapest,
1943.
szept. 9

V. évf.
36. sz.

Egyes
szám ára
70 fill.

MILITÁRIUM

SZERKESZTI
D. MATOLAY
K. CÉGA

A magyar BAKY JÓZSEF mesterrendezése

MÜNCHHAUSEN

a 25 éves UFA jubileumi filmsodája

JELENET A

TAVASZI ÁLLOM

CÍMŰ RÖVIDFILMBŐL

Szereplők:
Sárdy János
Fekete Erzsi
Vágó néni
Toronyi Imre

Mindkét rövidfilm Görgényi Béláné produkciója

SZENDREY KATA
és
JÁVOR PÁL
a

VÁLTSÉRTÉK

című filmnovellában

MAGYAR

film

SZERKESZTI

Matolay K. Géza

FILMKAMARAI SZAKLAP
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VII., Erzsébet-körút 13. IV. emelet.
Tel.: 420-796, 426-576. Postatakarékp. csekksz.: 15410.
Előfizetési ár: egy évre 35 pengő, félévre 18 pengő.

V. ÉVFOLYAM 35. SZÁM — MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN — BUDAPEST, 1943. SZEPTEMBER HÓ 9

A MAGYAR FILMEK SZINVONALÁNAK EMELÉSE

Irta: Matolay Géza dr.

I.

A magyar filmgyártás fűlszigorú bíráló, akik általában gyártót, rendezőt, szereplőt, s mindenkit, akinek csak köze van a filmhez, ócsárolni szoktak, most ismét súlyos bizonyítékot kaptak arra, hogyha a magyar szakembereknek rendelkezésre állnának a külföldi anyagi és technikai lehetőségek, akkor a mai színvonalat messze meghaladó alkotásokkal lepnék meg a világot.

Ezt bizonyítja az UFA most megjelent hatalmas, káprázatos, színes filmje: Münchhausen. A film egyik Németországba szakadt rendezőnk, Baky József munkája. Aki látta ezt a filmet, meg kell, hogy állapítsa: nemcsak méreteiben, díszleteinek gazdagságában, színének pompájában nagy és hatalmas alkotás, hanem a rendezői ötletek, trükkök és finomságok teszik igazán azzá. A rendező tudása és ihlete lehelte

belé a lelket, s ez tette élő művészetté.

Baky ezzel a filmmel a világ legelső rendezőinek sorába emelkedett. Azok közé, akik között ott találjuk Fejős Pált, Bolváry Gézát és még néhány magyart. Nem akarom az ő nagyságukat és tehetségüket csökkenteni, amikor leírom azt a meggyőződésemet, hogy ha itthon maradnak, sohasem érték volna el mai hírnevüket. Az is meggyőződése, hogy hozzájuk hasonló tehetség van még jónéhány itthon is, csak éppen »senki sem lehet próféta a saját hazájában». Van nálunk valami olyan beteges külföld-imádat, ami teljesen indokolatlan. Seholy amyi tehetség, született alkotó zseni nincs talán, mint nálunk, csak éppen magunk nem akarjuk észrevenni.

teljes őszinteséggel és tárgyilagossággal az összes hibákat és kifogásokat, de rá akarok mutatni a segítség módjaira és lehetőségeire is.

Tény, hogy az utóbbi időben nem egy gyenge magyar film készült, ugyanakkor azonban jelentek meg nagyon tisztességes, becsületes munkával létrehozott művészi alkotások is. Ezért nem lehet a magyar filmgyártás általános nivósüllyedéséről beszélni. Csak arról van szó, hogy a könnyebb fajsúlyú filmek kerültek többségbe. Ezt több egymástól független tényező hatása eredményezte.

Nézzük milyen tényezők voltak azok, amelyek a magyar filmgyártást a mai irányba terelték, s amelyeknek hatásaként néha művészi érték nélküli, csak szórakoztatni akaró filmek kerültek ki a gyárakból.

Az egyik ilyen tényező a háború. Az emberekben sokkal erősebb a vágy felejteni a napi gondokat, az élet komoly és nagy problémáit, mint békeidőben. Ez a vágy egyformán megnyilvánul minden hadviselő államban, s ennek a követelménynek megfelelően mindenütt lényegesen több vígjátékot, bohózatot és operettet gyártanak, mint azelőtt. Az arány a vidám tárgyú és komoly filmek között Németországban talán méginkább a könnyű fajsúlyú filmek javára mutatkozik, mint nálunk.

A tehetség előbb meghal, hogy azután elismerjék

Régebben, ha a magyar külföldön sikert aratott, akkor itthon is elismerték. Ma már ezt is ritkán látjuk. Beteges csökönységgel nem akarjuk elhinni, hogy az a magyar — bármilyen karriert is futott be külföldön — csakugyan tehetséges. A legnagyobb elismerés legfeljebb az szokott lenni, hogy vállrandítással megállapítjuk: szerencséje volt. Nálunk a tehetségnek előbb meg kell halni, hogy igazán elismerjék. Akkor egyszerre felfedezük, siratjuk és emlékezünk rá.

És mielőtt a magyar filmgyártással is így járnánk, mielőtt meg meghalna, kíséreljük meg felfedezni, hogy abban is vannak tehetségek, vannak sikerült alkotások, s nem szükséges okvetlenül megölni, hogy utólag mindezt felfedezhessük.

A magyar filmgyártás külföldön

már nem egyszer megkapta elismerését, a magyar filmek odakint szép karriert csináltak, idehaza azonban csökönösen kitaranak emellett, hogy filmjeink csapnivalóan rosszszak, gyártóiink, rendezőiink tehetségtelenek stb. Átkosan magyar dolog ez, amin változtatni kellene valamiképpen.

Mindenekelőtt meg kell állapítanunk a bajokat, hogy segíteni tudjunk. Ezért sorra kívánom venni

Téves összehasonlítás a külföld filmjeivel

Az tehát nem nevezhető hibának, főként pedig nem a filmgyártók és rendezők bűnének, ha több vidám-tárgyú filmet készítenek, mert hiszen ez ma lelki szükséglete a nagy tömegeknek. Az már azonban hiba, ha ezek a filmek selejtesek, ala-

csony színvonalúak, művészietlenek. De egyúttal nagyon nagy kérdés, hogy ezeknek mértékét hogyan szabhatjuk meg.

Annyiszor mérik nálunk a magyar filmeket a külföldiekhez, hogy talán ebből a szempontból is elfo-

gadhatjuk a külföldi összehasonlítást, bár ez rendkívül nehéz, mert hiszen a külföldi filmek közül csak azokat ismerjük, amelyek hozzánk is eljutnak. Ezek pedig a már kiválogatott legjobb alkotások. A selejt sohasem jut ki külföldre. Az idegen produktumoknak hozzánk is eljutott, szóval exportképes jónak minősített filmjei között is találunk azért éppen elög olyat, amelyet nem szívesen vállalnánk sajátunknak. Emlékezzünk csak a *Stan és Pan*, valamint a *Zoro és Huru* bohózatokra. Ha nálunk ilyeneket gyártana valaki, azt talán meg is

vernék. De mert külföldi, máris enyhébb mértékkel mérjük.

Utóbbi időben láthattunk még a francia filmek között is jó néhány igen gyenge vígjátékot és bohózatot, amelyek a leggyöngébb magyar film színvonalát sem érték el. Nem akarom ezzel azt mondani, hogy meg vagyok elégedve a vidám magyar filmek nivójával, főleg pedig szellemiségével. Nem. *Ezen valóban javítani kell.* De ne legyünk túlzók ítéletünkben, s ne csepüljünk le a kelleténél jobban, csak azért, mert magyarok.

Korlátozások és akadályok

Második irányító tényezőként azokat a korlátozásokat és megkötöttségeket kell említenem, amelyek a filmek gyártóit és rendezőit, valamint az írókat arra készítették, hogy a problémák keresése, a való élet mély értelmének kutatása helyett, a legkönnyebb műfaj felé forduljanak. Így születtek meg az élettől elvonatkoztatott, irreális, *kiagyalt* történetek, amelyek kényszeredett, pótanyagból szőtt meséjűkkel, talajnélküli figurákkal hamisítatlan műrostos, háborús kényszeralkotások.

Nem mondom, hogy ebből a minőségéből is nem lehetne valamivel jobbat alkotni, de túlsok a nehézség, korlát, akadály, s ezért nem lehet csodálkozni, hogy a szükséges előkészítési idő hiányában nem minden film üti meg a kívánt mértéket.

Az életből merített regényekkel, filmtörténetekkel, problémákat tárgyaló alkotásokkal a közelmúltban annyi baj volt, hogy nem csoda, ha ezekhez nem mernek nyúlani gyártóink. Sokan vették meg ismert, híres írók régényeinek vagy színdarabjainak filmesítési jogát. Olyanokét, mint *Móricz Zsigmond*, *Bibó Lajos*, *Harsányi Zsolt*, *Móra Ferenc*, *Szitnyay Zoltán*, *Gárdonyi Géza*, *Zsigray Juliánna*, kifizették a jogdíjat, s legtöbbször elkészítették a forgatókönyvet is abban a biztos hiszemben, hogy ezekkel a közismert és népszerű művekkel szemben nem lesz kifogás. Volt olyan cég is, amely már előleget is folyósított a főbb szereplők részére hogy közreműködésüket biztosítsa.

Elköltött 40—50.000 pengőt, mikor azután a könyvet benyújtotta az illetékes hatóságokhoz jóváhagyás végett, jött a nagy meglepetés: *a filmesítést nem engedélyezték.* A gyártó tehát kénytelen volt leírni az

addig kiadott összegeket, s még jól járt ha a már leszerződött színészek, vagy a rendező elmaradt haszonért be nem perelte.

És most mit csinál a producer, akinek a műterme ki van utalva, sietnie kell a gyártással és már előre komoly veszteség érte? Gondolkozik kicsit, aztán elhatározza, hogy sietve keres olyan témát,

Biztonság nélkül nincs vállalkozás

Ilyen esetet is láttunk már nem egyet: a forgatókönyvet engedélyezte az Országos Nemzeti Filmbizottság, aztán ennek alapján elkészült a film, a kész filmet megtekintette az Országos Nemzeti Filmbizottság és kiállította a tanúsítványt, hogy *a film a jóváhagyott forgatókönyvvel teljesen megegyezik.* Ezek után került a film a cenzúrabizottság elé. A gyártó nyugodtan küldte filmjét a szigorú cenzórok elé, hiszen *már kétszeres hatósági jóváhagyás van a zsebében.* És mégis megtörtént az elképzelhetetlennek hitt eset: *a filmet az Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság nem engedélyezte.*

Most nem fontos az ok. Nézzük csak a tény! Gondolkozzunk azon, milyen érzéssel, milyen vállalkozási kedvvel dolgozik a súlyos pénzzel és hitellel operáló gyártó, ha nincs meg az a biztonság, hogy amit az egyik hatóság engedélyez, azt a másik is jónak ítéli?

Képzelnék el, volna-e építkezés, ha a vállalkozó annak a veszélynek futna elébe, hogy miután a jóváhagyott tervek alapján felépíti a bérházat, s az építkezés befejeztével a hatósági bejárás alkalmával is mindent rendben találtak, egy másik hatóság megegyezően felülvizsgálja s végül úgy határoz, hogy *a ház valamilyen okból mégsem meg-*

amellyel nem történhetik semmi baj, s amiből amellest olcsó filmet lehet gyártani. Ezzel reméli, hogy a már kidobott 40—50 ezer pengőjét is visszahozhatja. *Óvatosan és körültekintően* kutat most már és végül megtalálja a »Semmi az egész« című operettet, vagy a »Vigyázat, mázolja!« című bohózatot.

Ezekkel aztán tényleg nincs baj, mert nincs bennük problémá, nincs bennük élet, csak csinált helyzetek kitalált alakokkal. Nem baj. A fő, hogy a könyv egyetlen mondatát, egyetlen alakját sem lehet kifogásolni. A három minisztérium átolvassa a könyvet. Kifogást csakugyan nem lehet emelni sem erkölcsi, sem nemzeti szempontból és ki tudja... Jó rendező kezében még egészen jó film formálódhatik belőle...

Legtöbbször így születnek meg az életet adó, magyar sorskérdéseket tárgyaló filmek helyett a légüres térben játszódó, irodalmi súlyt aligha képviselő filmek.

felelő, tessék tehát sürgősen lebontani! Vagy ha nem is rendeli el a lebontást, de nem ad beköltözési engedélyt.

És mit szólnának ahhoz, ha még a beköltözési engedélyt is megadnák, s csak amikor a lakók már vagy egy hónapja bent laknak, akkor rendelik el a ház lebontását? A magyar filmgyártásban az ilyen eset sem ismeretlen. Volt olyan film, amely már hetek óta futott a mozikban, s akkor egyszerre bevonták a cenzúralapját.

Természetes, hogy a vállalkozó ilyen körülmények között azt nézi, milyen film jelent részére kevesebb veszélyt és több biztonságot. Mert a vállalkozáshoz elsősorban ez kell. Legközelebb rámutatok arra, hogy ezt a biztonságot milyen egyszerűen lehetne megteremteni, s akkor több követeléssel léphetnénk fel a magyar filmek színvonala tekintetében is.

(Folytatjuk.)

MOZIBERENDEZÉS, modern, komplett, eladó, esetleg megfelelő helyen, gépészi és üzemvezetői képesítéssel több éves vezetési gyakorlattal és berendezéssel társulnék. (Csak válaszbélyegre írok.) Cím: VARGA IMRE, Sásd.

Bajtársias együttműködésben dolgoznak és tanulnak a jövő magyar filmesei

Rövid beszélgetés a Hunnia gyakornokaival

Az utóbbi két hónap alatt a szerkesztőségi posta ezerszínű, tarka tartalmú levelei között egyre több olyan akad, amelynek írója a filmszakma utáni elhivatottság érzetétől hajtva, segítségünket kéri ahhoz, hogy bekapcsolódhassék a filmgyártásba. A levelekben felvetett kérdések, illetve kérdések nemcsak arra vonatkoznak, hogy kihez kell leadni az ezzel kapcsolatos kérvényt, vagy hogy milyen iratok, előképzettség kell az elhelyezkedéshez, hanem egyenes kérelemmel fordulnak hozzánk, hogy pártfogásunkkal támogassuk a levélírókat. Minthogy az egyes levelek külön-külön való megválaszolása kiadóhivatalunk és szerkesztőségi időnként egyre növekvő módon veszi el a tulajdonképeni munkától, meg azután a szerkesztőség senkinek sem lehet, de nem is akar, protektora lenni, ezért az alábbiakban egyetemes választ szeretnénk adni az érdekelteknek abban a kérdésben, hogy »hogyan lehet valakiből filmes?»

»Film« — varázsszó! Azok előtt, akik csak a mozivászon hideg fényhatásaiból, képeiből alkotnak maguknak ábrándképeket, valami csodálatos világnak tűnik a filmgyárak területe, ablak nélküli, hatalmas raktáraknak tetsző cementépületei: a műtermek. A tapasztalat azonban azt mutatja, hogy azok, akik olyan nagyon »az elhivatottság« érzését hangoztatva akarnak megismerkedni a műtermek belvilágával, kilencvenkilenc százalékban a jobb megélhetési lehetőség legkönnyebb formáját vélik a filmnél megtalálni. A tömegesen jelentkezőknek egészen elenyésző csekély százalékát teszik ki azok, akiket valóban a celluloidszalag iránti önzetlen szeretet, és ezen túlmenően a szakma felé érzett tisztelet vezet a filmhez.

Műtermi látogatásaim során gyakran volt alkalmam bizalmasabb beszélgetésbe kerülni a gyártó szakma »utánpótlásának« tagjaival. Ezek a fiatal, húsz év körüli fiúk, valahányszor valamilyen gyártási kérdésre terelődött a be-

szélgetés, a kezdők több-kevesebb tapasztalattal rendelkező tudásával, de az alapos felkészültséget feltétlenül magáévá tevők lobogó akarásával tárgyalták meg a problémát.

Egyik napon, amikor kint jártam a Hunniában, éppen felvételszűnet volt. De ez nem azt jelenti, hogy ilyenkor a Hunnia portása »becsukja a boltot«, ellenkezőleg, ilyenkor éppen olyan lázas munka folyik a telep területén, mint más napokon, csak éppen szereplő színészek nélkül. Műteremben dolgoznak a díszletépítők, az irodákban pedig a film »gyártóvezérkara«. Mondom, egy ilyen nap délelőttjén ismét megfigyelhettem azt, hogy az »utánpótlás«-nál a munkakészség, tanulmánygyás és fiatalkoruk ellenére a szakmai tudás semmi kívánváltót nem hagy maga után.

Vajjon mi vezette ezeket a fiatalembereket a filmgyártás területére? — vetődött fel bennem hirtelen a kérdés. Talán ezeknél is közrejátszott a »könnyebb élet« lehetősége?

A feleletek, amelyeket a kérdésekre kaptam, jólesően az ellenkezőjéről győztek meg.

Köszeghy György, akinek az édesapja a kereskedelmi minisztériumban osztályfőnök, válaszol a leghamarabb:

— Mindig tetszett a film-szakma nekem, csak amíg a gimnáziumba jártam, kevés-

időm, hogy gyakorlatilag is kiegészíthessem az elméleti ismereteket.

— És hogy kerültél a Hunniához?

— Kérvényeztem, hogy gyakornok szeretnék lenni. Amikor pedig megtudtam, hogy én lettem a szerencsés, akit kiválasztottak, végtelen boldog lettem. Akkor határozódott meg életem célja.

— Most ki mellé vagy besoroztva?

— Jelenleg Daróczy József rendező úr mellett működöm a műteremben, aki tréfásan már »asszisztensévé« is ki-nevezett.

Riomfalvy Pál már inkább »filmszerűen« került a Hunniába. Eredetileg Bajusz Péter produkciójánál kötött ismeretséget a filmmel.

— Katonatisztnek készültem

— Meg vagy elégedve a pályaválasztással?

— Tökéletesen.

— Hogy tanul itt egy kezdő gyakornok?

— A vizuális tanulás már

Riomfalvy Pál

majdnem elméleti is egyben. Először mint naplóvezető működik, azután lehet másod segédrendező, majd segédrendező és végül rendező. Ez az egyik vonal, a másik, amely tulajdonképen inkább az irodai íróasztalnál kezdődik, az, hogy először felvételvezető-gyakornok, azután segédfelvételvezető, később felvételvezető, majd gyártásvezető. Egészen speciális része a »kiképzésnek« a vágás, vagyis az összeállító technika. Ide rendszert maguk kéri a besorozásukat a gyakornokok.

Bingertl Iván szintén jogász a magánéletében, de vajon van-e annak magánélete, aki olyan fontos funkciót lát el, mint a statisztaiügyeket.

— Egészen új rendszert állítottam fel erre — mondja mosolyogva, de szerény büszkeséggel a hangjában —, kartolékot vezeték minden statisztának jelentkezőről, így sokkal jobb és gyorsabb az áttekintés.

— Mi voltál előbb, filmes, vagy jogász?

— Még egészen kis diák voltam, amikor a szakirodalmat kezdtem böngészni. Azután mind jobban és jobban megszerettem, úgyhogy amikor a piaristáknál kitüntetéssel leérettségiztem, beteljes-

Bingertl Iván

eredetileg. A pécsi hadapródiskolába jártam, de sohasem érdekelt különösebben a katonapálya. Majdnem azt monhatnám, hogy Mály Gerő volt a »felfedezőm«, aki állandóan unszolt, hogy próbálkozzak a filmnél.

— Egyszerűen otthagytad a hadapródiskolát és minden előzetes vágyódás nélkül nyergeltél át a filmhez?

— Óh, még mielőtt a katonaiskolába kerültem volna, már akkor is a színpálya technikai oldala, a rendezés, díszletezés, képszerű elképzelések érdekelték. Sőt az iskolában is én rendeztem meg minden ünnepélyt, előadást.

Deák Miklós

időm volt tüzetesebben foglalkozni vele. Most jogászodom, így emellett bőven jut

BEMUTATÓFILMSZÍNHÁZAK MŰSORA

ÁTRIUM CORVIN DEÁK FORUM KASZINÓ KORZÓ NEMZETI APOLLÓ OMNIA RADIUS SCALA SZITTYA URÁNIA	Magyar kiv. hangv. Fekete hajnal Anyámasszony katonája Ma este semmi újság Anyámasszony katonája Magyar kiv. hangv. Fekete hajnal Álomkeringő Münchhausen Makrancos hölgy Fekete hajnal Münchhausen	IX. 1-től IX. 7-től VIII. 25-től VIII. 27-től VIII. 25-től VIII. 19-től IX. 1-től VIII. 19-től IX. 2-től VIII. 19-től IX. 1-től IX. 2-től	Erdélyi Hausz Objectiv Esperia Objectiv Erdélyi Hausz Modern UFA Hausz Hausz UFA
--	--	--	---

dett az álom, mert édesapám megengedte, hogy erre a pályára léphettem. Minden vágyam az volt, hogy ide bekerüljek.

— *Mi akarsz tulajdonképpen lenni: rendező, producer, vagy...*

— Mindent tudni akarok, ami ezzel a szakmával kapcsolatban van. Az összes ágazatokon keresztül akarok menni, mert csak így lehet valaki igazán jó munkaerő. Hogy azután végül melyik »szakon« állapodok meg, ezt akkor már nem lesz nehéz eldöntennem.

— *A kollégákról nem mondanátok el valamit? Hányan vagytok most itt?*

— Kilencen, — felelik a fiúk, szinte kórusban.

— A legerélyesebb felvételező *Várallyay* Zoltán, aki állandóan a Pasaréti-telegen működik. Ő már régebbi idő óta itt van — folytatja *Riomfalvy*.

— Azután ne feledkezzünk meg *Deák* Miklósról sem, aki a vágószobában működik — egészíti ki az ismertetést *Bingert* Iván — és az ő szakmaszeretetről a »fanatikus« meghatározás nélkül beszélni sem lehet.

*

Igy beszélnek a Hunnia fiataljai, a magyar filmgyártás jövőjének letétemé-

nyesei. Amint látjuk, öntudatos, komoly fiatal emberek, akiknél a művészet iránt táplált izzó szeretetet már a gyármekekben kezdte bontogatni szárnyait. Kötelességtudóan tanulnak, az eljövendő Magyarország vezető kerestény férfiaihoz méltó egyenes jellembeli tulajdonságokkal rendelkeznek. Kollégáikról a megbecsülés és bajtársias szeretet hangján nyilatkoznak...

Nem kell féltetni a magyar filmgyártást addig, amíg annak jövője ilyen utódok kezébe megy át. Sőt! Százszorosán többet várunk tőlük, mert sok javítani, építeni való vár rájuk...

Hogy pedig következetes legyek, a fent említett kérdésre: »*hogyan lehet valakiből filmes*« kérdésre pár szóban, tömören válaszolok. Mindenekelőtt *tehetség* kell hozzá, amely párosul a *kitartással*. Aki tehát gyakornok szeretne lenni, az a kérvényét a Filmipari Alaphoz ezeknek öntudatosításával adja be. És akit a rostálásnál az a szerencse ér, hogy a »*kiválasztottak*« közé került, az vegye életajándéknak ezt, amellyel úgy sáfárkodjék, hogy abból maradéktalanul haszna legyen nemzeti filmgyártásunknak.

(cs—ó m—t)

ÜZEMVEZETŐI vagy GÉPÉSZI ALLÁST VALLALNA PERFEKT SZAKEMBER. Értesítést kérem: »*Öskeresztény*« jellegre a kiadóhivatalba. (Erzsébet-körút 13. IV. 3.)

MOZIGEPESZ fiatal, öskeresztény állást keres. Cím: **Itj. MUCSI SANDOR**, Hódmezővásárhely, II., Arok-u. 4/a. szám.

MIT HOL JÁTSZANAK BUDAPESTEN

A cirkusz hőse

A lóp virága

A leányintézet hősei

A miniszter barátja

Anyámasszony katonája

A pék felesége

Álomkeringő

Áruló nyom

Bob herceg

Bubus

Családunk szégyene

Csókparádé

Egy asszony visszanéz

Erény császár

Édesapám

Fehér emberek

Körönd, Toldi

Adria, Attila,
Baross, Béke,
Belvárosi, Budai Apolló,
Homeros, Józsefvárosi
Nép, Petőfi,
Szívárvány, Turán,
Zuglói

Diadal

Korona

Deák, Kaszinó

Barlang

Omnia

Duna

Tisza

Bethlen, Csaba,

Ujbuda

Mesevár

Damjanich, Flórián,

Otthon, Rákóczi,

Székely, Tinódi

Andrássy

Glória, Ipoly,

Turul, Ugocsa

Capitol

Nap

Fekete hajnal

Férjet keressék

Fűszer és csemege

Gyávaság

Jómadár

Kétezerpengős férfi

Külvárosi örszoba

Lidércfény

Ma este semmi újság

Magyar

kívánságverseny

Makrancos hölgy

Maláji kalózkod

Mindenki gyanús

Münchhausen

Negyedíziglen

Sok hűhó Emmiért

Szerencsés flótás

Tökéletes férfi

Utolsó Werezkey

Vágyak valcerea

Zöld frakk

Corvin,
Nemzeti Apolló,
Szittyá
Déliab

Alkotás

Hunnia, Kultúr,

Ósbuda, Palota,

Plutó, Tátra

Kamara

Ráday

Pest

Kristály,

Forum

Átrium, Korzó

Scala

Maros

Éva

Rádus, Uránia

Hazám

Népszínház

Beleznay

Vitéz

Anna

Nyugat

Erzsébet

FILMOKTATÁS A RÓMAI FILMAKADÉMIÁN

Irta: BABICZKY BÉLA

Az utóbbi évek folyamán sok szó esett szakkörökben és sajtóban egyaránt a film-utánpótlásról, illetve egy filmakadémia kérdéséről. Voltak, akik tagadták annak a lehetőségét, hogy iskolában lehessen tanítani a filmszakma bármely ágát is és azt a régi utat tartották helyesnek, melyet többnyire maguk is végigjártak, hogy tudniillik a műteremben »sameszkodva«, sokszor bizony éhesen és rongyosan, szolgál munkát végezve, kezdjék el ellesni a mesterséget (szándékosan nem írom, hogy művészetet) és így küzdjék fel aztán magukat magasabb pozíciókba. Ugy

érezem, felesleges vitába szállni ezzel a maradi felfogással, hiszen gyakorlati példák mutatják, hogy igenis jó és szép eredménnyel lehet tanítani a filmezést iskolában is. Egyik igen jó példa erre a római filmakadémia, a Centro Sperimentale di Cinematografia, vagyis pontosan lefordítva: a filmezés kísérleti központja.

Az Országos Nemzeti Filmbizottság jelölése alapján az 1942/43. akadémiai évben mint filmosztódíjas segédrendező tartózkodtam Rómában, s módomban volt megismerni és tanulmányozni azokat a módszereket és eredményeket, melyeket ez a kísérleti jellegű központ elért.

Nem sablonos iskola, csak intenzív együttműködés

1. Az az elv, melyen ennek a filmakadémiának tanítási módszere alapszik, a tanulási szabadság és az önképzés egyében áll. Az oktatás e széleskörű elméleti ismeretek megkövetelése mellett természetesen gyakorlati. Tanító és tanuló egyaránt tudatában vannak egyúttal annak, hogy az iskola nem alkot művészeket, csupán kialakítja, megteremti azt a légkört, amelyben a művész kifejlődhet.

A Centro — amint azt vezetősége is mindig hangsúlyozta — tulajdonképpen nem iskola. Az oktatás ugyan be van osztva évfolyam szerint és tananyagra, de mindez nem más, mint egy olyan rendszer, amelyben tanító és tanuló a kölcsönös bizalom alapján érnek el az iskolapadtól a munka próbájáig, észrevétlenül érelve meg azokat a gyümölcsöket, melyeket az ilyen intenzív együttműködés hoz.

A fiatalok friss erejét nem fojtják el. Mentalitás, ízlés, törekvések szabadon érvényesülhetnek, ha nem lépnek túl bizonyos határokon. Minden egyéni elképzelés szabad megbeszélés tárgyát képezheti, s nem törik le őket eleve, mint hogy a Centro célja az, hogy megtanítsa a fiataloknak a nélkülözhetetlen technikai eszközök útján lelki és művészi világukat a film nyelvére átültetni. Tulajdonképpen nem iskola a Centro azért sem,

mert kezdettől fogva megteremti azt a teljesen hasonló légkört, mely a műtermen belül a produktív munka eléréséhez szükséges. Részt vesznek a tanfolyamon rendező-, színész-, operatőr-, hangtechnikus-, díszlettervező-, gyártásvezető-, felvételvezető- és maszkmesternövendékek, akiket bizonyos számú elméleti és bemutató előadás után próbafilmek kivitelezésénél alkalmaznak s így kollektív erő-kifejtésben, amelyet egy igazi film megszületése is megkövetel, gyakorlati úton tanulják meg eredményesen betölteni azokat a feladatokat, amelyeket az életben vállalni szándékoznak.

Kisebb próbafilmek feladata

Azok a kis produkciók, melyek a növendékekből így alakulnak, próbafilmjük folyamán megismerik egy film keletkezésének teljes munkamenetét. Végzett munkájukkal a produkciójukban részt nem vevő tanuló társaiknak is hasznára vannak, amennyiben az elkészült próbafilmeket, melyeket gondosan elraktároznak időről-időre levetítik a tanulóknak, s így azoknak módjukban van saját és egymás képességeit megismerni, bírálni és a következő próba-

filmekre a tanulságokat levonni. Rendezők, színészek, operatőrök és a többi szakok növendékei így tanulmányuk folyamán állandó elméleti és gyakorlati tevékenységükön fe-

lül birtokában vannak a legteljesebb kritika és önbírálat lehetőségeinek, valamint annak, hogy fejlődésüket korábbi munkáik alapján önmaguk ellenőrizhessék.

Gyönyörű épület, nagyszerű berendezés

Ehhez a széleskörű oktatáshoz természetesen gazdag technikai berendezés áll rendelkezésre. A Centro Sperimentale di Cinematografia pompás épülete a Cinecitta és az Astifuto Nazionale Luce közvetlen szomszédságában van. Szépen gondozott parkon át autófelfaró vezet az épület homlokzatához. A márvány lépcsőház a halalmas és impozáns, fekete márvánnyal padlózott díszteremhez és az igazgatósági és gazdasági irodákhoz vezet. Az épület másik szárnyában az egyes szakok tantermei, az előadótermek és a szakkönyvtár vannak elhelyezve. Négyoszogalakban üvegezett folyosó vezet körben, és virágfűzőben pompázó kert zár közre. Ugyanígyen szökőkutas kert körül épültek a színészek öltözői, a sminkszobák és a ruhatárak, melyek szintén egy négyoszogalakban futó üvegfolyosóra nyílnak. Ennek a folyosónak kiszélesedésében van berendezve egy úgynevezett bár, ahol fekete-kávét, edességeket és frissítő italokat árulnak. A két kert között levő épületrész emeletén van elhelyezve az ízléses étterem, a társalgó és a konyha.

Az öltözőktől két kis folyosó vezet az 50×25×16 méteres méretű hatalmas, legmodernebbül épített és felszerelt műteremhez, vagy ahogy nevezik, színházhoz. Ehhez a lámpaparkon kívül a legkülönbözőbb raktárak csatlakoznak. A nagyműterem falához sémulva húzódik meg az u. n. kis színház, mely egy

normális méretű szobadiszlelt felépítésére alkalmas. A növendékek próbafilmjeinek nagy része itt készül. A nagyműteremben rendes játék-film gyártás folyik. Így a növendékek állandóan egy aktív filmgyár levegőjében élnek és a jelesebbek sokszor alkalmazást is nyernek ezeknél a játékfilmeknél, s anélkül, hogy az iskola felügyelete alól kikerülnének. A nagyműteremben a hangfelvétel a Cinecitta egyik amerikai RCA rendszerű hangkocsijával történik, a kis színházaknak külön, modernül felszerelt hangszobája van. Közvetlenül a műterem mellett vannak elhelyezve az operatőrök sötétkamrai és néhány gyártási irodahelyiség.

Az épület másik része a föld alatt van. Az igazgatósági épület előcsarnokából két fehér márványlépcső vezet le. Itt van a több mint száz személyes elegáns vetítő, egy még nem teljesen felszerelt szinkronterm, három vágószoba, a fotóműterem az előhívó és nagyító laboratóriumokkal, a filmtár, két tornaterem (az egyik a nők táncórái, a másik a férfiak sportórái részére), az öltöző és tussoló helyiségekkel.

A filmtárban régi és új, olasz és külföldi filmek százai vannak elhelyezve, melyek a tanulók oktatására szolgálnak. Ezeknek, valamint az egészen frissen elkészült olasz filmeknek bemutatása során egészítik ki a tanulók filmtörténeti ismereteiket, illetve fejlesztik filmesztetikai ízlésüket.

Hogy telik a növendékek egy napja

A remekül felszerelt és elegáns épületben állandóan élénk élet folyik. A növendékek reggel 9 órakor érkeznek, s jelenlétüket érkezéskor és távozáskor a titkárságon aláírásukkal igazolják. A napi programot az előcsarnokban kifüggesztett diszpozíció-

ról tudják meg, mely az állandó reggeli tánc, ill. tornaórán kívül sokszor igen változatos és nem csupán az előadások rendjét közli, hanem néha egyes növendékeknek vagy növendék-csoportoknak külön munkára ad utasítást. A próbafilmnél a mű-

teremben dolgozó növendékek munkarendjét saját, külön kifüggesztett diszpozíciójuk alapítja meg, s ezekre a növendékekre a forgatási napokon az iskolai órarend nem vonatkozik.

A leckék órarendjét különben úgy állítják össze, hogy a napot jól kihasználják, a nélkül, hogy túlságosan megterhelő lenne. A tanítás egésznapos. Elméleti, bemutató és gyakorlati tantárgyak váltakoznak egymással. Hasonlóan változatossá teszi a tanulók számára a foglalkozást, hogy az egyes szakok tanulói hol ezzel, hol azzal a cso-

porttal közös órákon is részt vesznek. Az órák közti szünetekben a növendékek csoportokat alkotva sokszor tovább vitatják az órán felmerült technikai és művészi problémákat. Az elegáns környezetben társasági élet is fejlődik a fiatalok között, s ezzel, viselkedésükben nevelődve, hozzászoknak ahhoz a társasági életformához, mely jövőendő pályájuk során vár rájuk. Az iskolatársakból lassan munkatársak, néha barátok lesznek, s a tapasztalat azt mutatja, hogy az így kialakult viszony később az életben is folytatódik.

A növendékek felvétele

Az órarendet egy órától ketőig ebédszünet szakítja meg. Az étkezésben ebéd alatt teljesen a filmgyári ebédszünetek hangulata uralkodik. A gyakorlatot végző színésznövendékek kifestve jelennek meg, az étkezésnél gondosan vigyázva sminkjükre. A műteremben a próbafilm készítő kis produkció rendszerint egy asztal köré csoportosul, ezzel fejezve ki a szorosabb összetartozást és együttműködést. Rendező, szereplők és a többi munkatársak az iskolatársi viszonyon felül érezni kezdik hivatásbeli kapcsolataikat. Sokszor naiv és ennyivalóan édes jelenetek játszódnak le.

A növendékek felvételéről a

Centro elnöksége dönt felettes hatóságának, a Népművelésügyi Minisztérium hatáskörébe tartozó és az Országos Nemzeti Filmbizottságnak megfelelő Direzione Generale per la Cinematografia jóváhagyása mellett. A tanfolyam, csekély beiratási illetékek kivételével, díjtalan, sőt a különösen tehetséges és jóelőmenetelű tanulók havi 500—1500 lírás ösztöndíjban részesülnek. Ez az összeg 100—300 pengőnek felel meg és sok növendéknek egyedül ez teszi lehetővé a megélhetést tanulmányai alatt. Az étkezésben az iskola gazdasági hivatalától kiadott jegyek ellenében olcsón kapnak jó ebédet, melynek árát ösztöndíjuktól vonják le.

A tananyag

Maga a tanfolyam két éves: az első az előkészítő, a második a gyakorlati év. A fő szakok a következők: 1. előadóművészi (színészek és színésznők), 2. optikai (operatőri, világosítói), 3. hangtechnikai, 4. díszlet- és kosztümtervezői, 5. gyártás- és felvételvezetői; 6. (művészeti ügyvezetői) rendezői, forgatókönyvírói és vágói) tanfolyamok. A hatodik csoportba rendszerint csak az első évfolyam eredményei alapján arra érdemes növendékeket vesznek fel.

A tananyag az egyes szakokon a következő: *Előadóművészi szak:* a) beszédtechnika, b) viselkedés, c) kifejezés és mimika, d) előadás, e) a filmszínészet elmélete és a film kifejezési eszközei, f) a nyelv elmélete, g) általános testnevelés: sport, torna, tánc. *Optikai (operatőri)*

szak: a) elméleti anyag, b) gyakorlati filmfelvétel, c) arcfestés, d) fényképezés, e) sensitometria: előhívás és másolás — közösen a hangszállal —, f) a díszlettervezés elemei.

Hangtechnikai szak: a) elméleti anyag, b) a hangfelvétel gyakorlati alkalmazása, c) szinkronizálás és hangkeverés, d) zene, e) sensitometria: előhívás és másolás — közösen az operatőr-növendékekkel —, f) a díszlettervezés elemei. g) kísérleti hangtan — közösen a színészekkel.

Díszlettervezői szak: a) filmdíszlettervezés, b) anyagok és konstrukciók, c) trükkök és modellek — közösen az operatőrökkel —, d) kosztümtan, e) díszletkivitelezés, f) arcfestés — közösen az operatőrökkel.

Gyártási szak: a) a gyártás szervezése, b) idegen nyelv-

vek, c) gyorsírás, d) könyvelés, e) a filmtéma megbeszélése — közösen a rendezőkkel —, f) forgatókönyv írás — közösen a rendezőkkel.

Művészeti ügyvezetők szakja: a) a filmtéma megbeszélése — közösen a gyártókkal, — b) forgatókönyv írás — közösen a gyártókkal —, c) vágás, d) gyakorlati segédrendezés.

Ezen tárgyakon kívül *minden szak számára* közősek a következő tantárgyak: a) filmtechnika és filmesztétika, b) a film története és kifejező eszközei, c) a film szociális jelentősége, d) művészettörténet, e) irodalomtörténet, f) zenetörténet.

Az egyes szakok tantárgyainak anyagát, tanmenetét és tanítási módszereit érdemes volna tanulmányozni egy hasonló filmakadémia itthoni felállításánál.

Elmélet és gyakorlat

Az a bőséges műveltség és szakismeret, melyre két év alatt a tanulók szert tehetnek, a gyakorlati tapasztalatok birtokában képessé teszik a fiatal filmeseket, hogy hasznos munkaerőként kapcsolódjanak bele a filmgyártás munkájába és ne csak hátramoszítók és lábatlankodók legyenek a műteremben.

A Centro Sperimentale di Cinematografia munkáját az olasz filmszakmában számottevő tényezőnek tekintik. Rendezők és gyártók gyakran keresik fel tehetségeket kutatva. A már említett próbafilmek segítségükre vannak a tényleges képességek helyes megállapításában, sokkal inkább, mint ahogy az egy párméteres, összefüggés nélküli próbafelvételekből, vagy egy egyszerű megnézés és meghallgatás útján lehetséges volna.

A Centro másik jelentősége, hogy kiadásában jelenik meg a »Bianco e Nero« (Fehér és fekete) című filmszaklap havonta mintegy száz oldalnyi terjedelemben. Az a folyóirat tudományosan foglalkozik a film művészi, esztétikai, technikai és gazdasági kérdéseivel. Ez az orgánus állandó eszmecsere ad alkalmat az aktív filmgyártás és a filmutánpótlást biztosító fiatalok között.

A Centro gyakorlati módszere mellett is elsősorban el-

méletileg képezi erősebben hallgatóit. A gyakorlati készséget és a teljes biztosságot természetesen csak a huzamos műtermi munka hozhatja meg. Legkönnyebb még a kikérülő filmszínészek és filmszínésznők helyzete, akik a filmjárték kifejezési eszközeinek ismeretében, már hozzászokva lényegében a felvevőgép és a mikrofon jelenlétéhez és működéséhez, továbbra is irányított munkát végezhetnek majd egy rendező keze alatt és akár azonnal vezető szerepek eljátszására is alkalmasak. Más a helyzet a filmtechnikai jellegű művészeinél, elsősorban a rendezőnél, a vágónál és az operatőrnél. Ezek, mint a gyakorlat is mutatja, még csak mint asszisztensek állhatják meg helyüket, hiszen a teljes gyakorlatosság, melyet csak évek munkája hozhat meg, még hiányzik. Helytelen volna az a túlméretezett törekvés, ha az iskola kész rendezőt és vágót vagy operatőrt akarna nevelni tanfolyama végére. A rendező- és vágónövendékeknél a tényleges rendezői, ill. vágói munka tanítása és a — hogy úgy mondjam — »magas elméleti« oktatás mellett nagy gondot kell fordítani az asszisztencia praktikus elsajátítására. Hiába ismeri a kikérülő növendék a forgatókönyvírás dramaturgiáját és egyéb rejtélyeit, ha mint asszisztens forgatókönyvvel a kezében gyors és gyakorlati feljegyzéseivel, ügyes körültekintésével nem tud rendezőjének segítségére lenni. Hiába vannak egyéni elgondolásai, ha a gépállások és vágási szabályok útvesztőjében nem tud biztos kézzel és gyorsan utat vágni. A vágónak sem lesz jó asszisztense az a növendék, bármilyen tehetséges is különben, aki nem tud a vágószobában és a vágóasztalon gyorsan és ügyesen operálni a filmszalagokkal, akinek például a szinkronbefűzés külön problémát jelent.

A magyar filmművészek utánpótlásában sokszor hangoztatott zavarok éppen az intelligens, elméletileg és művészileg képzett fiatalok hiányában jelentkeznek. Az olasz filmoktatás módszereit véve példaképpül, még fokozottabb gyakorlati készség kifejlesztésével kiegészítve, a legideálisabb filmoktatást valósíthatnánk meg filmgyáraink mellett.

ZSINDELYNÉ TUDÓS KLÁRA első filmjét forgatják a Hunnia filmgyárban »Fény és árnyék« címmel. Két asszony szerelmét mutatja be a művészi elgondolású film, amelynek női főszerepeit Bulla Elma és Nagykovácsi Ilona játsszák. A férfi főszereplő Ajtay Andor.

A REGGELI MAGYAR SZÓ vasárnapi számában hosszabb riport jelent meg »Tizenöt nagy film a Kárpát ez évi termése« címen. Ennek keretében szó van a »Magyar Sasok« című repülőfilmről. További tévedések elkerülése miatt a film nem a honvédelmi minisztérium filmje lesz, mint ahogyan azt a cikkíró írja, hanem a Horthy Miklós Nemzeti Repülő Alapja és ennek az erkölcsi támogatásával készül az első magyar óriás repülőfilm. (Sőt még az sem biztos, hogy az Erdélyi-Kárpát cég produkciójában. Szerk.)

NAGY ISTVÁN telket vásárolt Balatonkenesén, ahol rövidesen felépítteti, saját tervei alapján, villáját.

MAGYAR film HÍREK

Tiszteletbeli taggá választották

Bánky Viktort az operatőrök

A filmoperatőrök társasága rendes összejövetelei a nyár folyamán szüneteltek. Most az őszi évad beálltával szeptember elsején, szerdán este tartották meg első összejövetelüket.

A szép számban megjelent operatőrök sorai között megjelent Dallos Sándor hírlapíró (Uj Magyarság munkatársa és forgatókönyvíró, a nagysikerű Keresztúton és Szerető fia, Péter szerzője,) továbbá Bánky Viktor rendező is. Somkuti István vezette le az ülést, ismertetve a társaság célkitűzéseit és legkö-

zelebbi programját. Ezután Bánky Viktort köszöntötte lelkes szavakkal abból az alkalmából, hogy az operatőrök dísztaggá választották. Az ünnepelt keresetlen szavakkal köszönte meg a megtisztelést.

Ezután Karbán József tartott magas színvonalú szakelőadást közvetlen és szemléltető módon. Legközelebbi ülésre Kovács Gusztáv igazgató hívta meg a zártkörű társaságot, ami elé nagy várakozással néznek a meghívottak. Az ülésről részletesen beszámolunk. (Gyimesy)

KITÜNTETETT LISZT-FILM. Nem Liszt Ferenc életét tárgyaló filmről van szó. A Stuttgartban most bemutatott Liszt-film: a »Végtelen út« Liszt Frigyesnek, a nagy német nemzetgazdásznak életét eleveníti meg. A filmet, mint az »állampolitikai és művészeti szempontból különösen értékes« jelzővel tüntették ki.

A RADIO egyre örövendesebb módon kapcsolódik a filmgyártásunkba. Legutóbb a Hunnia nagy vetítéjéből közvetítette a »Kívánsághangverseny« című Erdélyi-Siegler filmet, mely már hetek óta nagy sikerrel fut előkelő premierfilmszínházaink műsorán.

»EGY NAP A VILÁG« című nagysikerű Vaszary-darabot megfilmesítik. A forgatókönyvet is Vaszary János írja. A két főszerepet ugyancsak Muráti Lili és Páger Antal játsszák el, akárcsak a színpadon. A rendező pedig ezek szerint nem is lehet más, mint — Vaszary János.

Karády Katalin

Jávor Pál

A »Szóváthy Éva« című, most forgatás alatt álló film két főszereplője

Anyámasszony katonája

Írta: Horváth Jenő

Forgatókönyv: Palásthy Géza

Rendezte: Ráthonyi Ákos

Zene: Walter László

Főszereplők: Pelsőczy Irén,
Szilassy László, Vay Ilus, Bi-
licsi Tivadar, Mály Gerő,
Solthy György, Juhász Jó-
zsef, Nagy Ila, Pethes Fe-
renc, Vaszary Piri, Bihary
Nándor

Fényképezte: Eiben István

Díszlet: Dáday Ferenc

Felvételvezető: Gaál László

Cenzúra: aluli

Hossza: 2452 méter

Produkción: Takács Film

Forgalombahozza: Objectiv

Bemutatta: Deák, Kaszinó

A rendszeres közvélemény-
kutatók egyes külföldi orszá-
gokban nem újkeletű, a film
területén pedig minden vérbeli
filmes egyben közvélemény-
kutató is. Hogy milyen ered-

élet derűs vagy érzelmes moz-
zanatait.

A hölgyek legtöbbször is sze-
reti az uniformistát és a hozzá-
fűződő romantikát.

A film vázlata kitűnő. El-
kényeztetett úriifjú képzelt be-
teg. Férfinak ugyancsak nya-
valyás. A katonaság azonban
a legnagyobb és legjobb ne-
velő. A pipogya igazga-
tócska szemünk előtt nő fér-
fivá az angyalbőrben, sőt a
hőst is megismerjük benne.
A film megoldásában, részle-
teiben szívesen hajlik a túl-
zások felé. Nyilván a közön-
ségsiker érdekében. A nevet-
tetéssel egyidejűleg a mon-
danivaló súlyából enged.

Az elkényeztetett fiatallem-
ber (Szilassy) behívót kap.
Meg van győződve, hogy
petyhüdt izmai, széltől féltett
egészsége alkalmatlanná te-

dessel szomszédságban. Utóbbi helyre téved az újonc, ahol egy bájos teremtes (Pelsőczy Irén) fogadja. A fiatalok találkozására »végzetes«, jóllehet a vizit nem ott történt, ahová szánták. Az aktív ezredes úr csúnya unokahugát is megismeri a szívet vesztett újonc, aki barátját protezsálja a maga helyére. A csillaghullás is elérkezik: a két barát zászlós lesz és a fronton ugyancsak kitesznek magukért. A hőseket méltó szeretettel várják haza menyasszonyaik.

Rendezés, zene, fényképezés szépen csendül egybe a színészek játékával. Pelsőczy

Irén végig mosolygós alakítása kedvessé teszi a filmet. Vay Ilus csínyaságát szükségtelen volt fokozni. Kissé karikatúraszerűvé válik ebben a beállításban s így nem reális partnere (szerelme) a hősnak (Bilicsi). De egy kis önmérséklettel, szabad játéktílusának megőrzésével, pótolhatatlan figura lehet a magyar filmgyártásban.

Szilassy nyamvadt civilje kissé megjárt, annál pompásabban mozog uniformisban. Bilicsi kifogástalan. Mály igen kedves, egyedülálló alakítást ad, őrmestere azonban nem katona, hanem katona

ménnyel, azt mindig a bemutatott film sikere mutatja meg.

A Katyi sikere mellé zárkózik most az Anyámasszony katonája, Ráthonyi Ákos »kutatásában« és rendezésében.

Mert ennyire elevenére tapintani a sikernek a közönség kívánalmainak, a mozis kasszasikerének, külön művészet.

A »Csákó és kalap« a maga idejében bebizonyította, hogy a jó katonafilm a »háborús« filmeket meghaladóan érdekli a közönség legszélesebb rétegeit is, attól eltekintve, hogy maguk a katonák is élvezettel szemlélik a gyöngy-

szik katonai szolgálatra. Inasa (Misoga) hozza utána a csomagjait a laktanyába bevonuláskor, ahol ismerősre akad. Szakácsnőjének (Vaszary Piri) udvarlóját (Mály Gerő) találja a laktanyában, aki őrmesteri rangban szolgál. Legközelebbi bajtársa egy másik karpaszományos (Bilicsi Tivadar), kivel együtt osszák meg a gyöngyélet derűjét-borúját.

A karpaszományos még beöltözés előtt illendően találja levizitelni ezredesénél (Solthy), ki nevelt leányával (Vay Ilus) a laktanya körzetében lakik egy nyugalmazott ezre-

ruhába öltözött civil. Pethes Ferenc több szöveget is elbirt volna. A díszletek jól ölelik a témát. Az eredeti lak-tanya és tűzvédelmi felvonulás felvételei igen szépek. Hangbelileg a katonanóták tö-

kéletes illúziót adnak. Né-hány kirobbanó sikerű tréfá-val van tüzdelve a könnyű fajsúlyú szövegek, mely-ből a szezon egyik biztos kasszasikert jelentő filmje ké-szült.

Gy. K. E.

Fekete hajnal

Irta és rendezte:

Kalmár László

Zene: De Fries Károly

Kép: Makay Árpád

Hang: Lázár István

Főszereplők: Lukács Margit,
Nagy István, Mihályi Ernő,
Vértess Lajos, Goll Bea, Ber-
ky Lili, Harsányi Rezső, Se-
rényi Éva

Gyártotta: Hausz Mária

Hossza: 2375 méter

Cenzúra: aluli

Bemutatta: Nemzeti Apolló,
Szittyá.

ségre készülnek. Pesten élő Laci fiuk az 5 órai vonattal érkeznek, egyenesen nászúljáról hozza az új aszszonykát.

A trieszti gyorson a boldog nászutas pár van. Rajtuk kívül csak egy idegen nő ül a fülkében, egy nem-zetközi kalandornő, aki lát-szólag közönyösen hallgatja kedveskedő szavait. A sze-rejmes duruzsolást váratlan kalasztrófa szakítja ketté. A gyorsvonal kisiklik, a pánik és jajveszékélés zürzavarából

vét, — de a Veronika nem felel, holtan fekszik a kocsi roncsai között. Vándor sze-mét érte a sérülés, nem látja, hogy az idegen nő nyújtja feléje kezét felesége helyett, hogy megnyugtassa a szerencsétlen embert.

gítségre, lámaszra van szük-sége, — mellette marad ad-dig, míg az igazságot közölni lehet vele. Így látják helyes-nek az orvosok is. A pesti villában kioktatják a cseléd-séget, hogy a kísértő ápoló-nőt »nagyságos asszonynak«

Vándor László bekötözött fejjel és szemekkel fekszik a kórházi ágyon, egy percre sem akarja elengedni vélt felesége kezét, aki az orvosok tanácsára tovább játssza a meghalt fiatalasszony szerepét, hogy a súlyos sebesül-

kell szólítani a művész előtt, a telefont kikapcsolják a látogatókat eltiltják, csak gyermekkorú barátja, Kertész Miklós jár a házhoz, akit Anita informál saját szerepéről.

Vándor Lászlót teljesen

Orsodi Vándor Máté, nyugalmazott táblabíró csendes kuriáján nagy családi ünnep-

a szobrászművész kétségbe-fesett hangja csendül ki, vér-ző fejjel kiáltva felesége ne-

tet megkímélje a további meg-rázkódtatástól. A művész is megtudja, hogy alighanem elvesztette szemvilágát és nem tudni, visszanyeri-e va-laha... Sor kerülhet-e ope-rációra.

A kalandornő Anita, mély-ségesen sajnálja őt. Elhatá-rozza, hogy miután senkije sincs, a művésznek pedig se-

összetörte a szerencsétlen-ség, nem tud belenyugodni abba, hogy többé ne alkos-son, lázadozik és csak Anita leggondosabb ápolása és sze-relete tudja lefékezni keserű-ségét és hűtöt önteni belé a jövőre nézve.

Anita beleszeret a művész-be és elhatározza, hogy sza-kít eddigi életével, új asz-

szony lesz, ha el is kell hagynia a férfit. Ezt közli Laci barátjával is. Kertész Miklós igyekszik megmagyarázni Anitának, hogy ha Laci megtudja a valóságot, hálaból elveszi feleségül... de Anita erre nem tartja méltónak magát a múltja miatt, de különben is a művész szerelme nem neki szól, öbenne a volt feleségét szereli.

Az orsodi kurián újabb ünnepség készül. A táblabíróék már tudják mi történt a fiúkkal és szomorúan ölelik magukhoz a vak gyermekét és ismeretlen feleségét. Mindnyájan megszeretik az új asszonyt, akiről nem is sejtik, hogyan került a fiúk mellé.

Az orsodi boldog napokat egy váratlan intermezzo zavarta meg. A művész egyik vidéki barátja, Lovas Kálmán látogatja meg, aki meglepetve ismeri fel az ál-Veronikában azt a kalandornőt, aki valamikor őt Monte Carlóban szerelmi örületbe sodorta, vagyonából kiforgatta, majdnem öngyilkosságba kergette. Akkor eltűnt Anita s ő megfogadta, hogy ha újra találkozik vele, kegyetlenül bosszút áll rajta. Most találkoztak, le is akarja leplezni Laci és családja előtt, — de Anita addig könyörög, míg hajlandó elállni szándékától, ha megalázza magát és éjjel a szobájába jön. Anita nem tehet mást, de az ügy összetöri a lelkét, hogy mielőbb el akar tűnni Laci mellől, akit halálosan szeret és csak Kertész Miklós kérésére marad addig, amíg a művészt megoperálják.

Az operáció sikerül is. Laci boldogan várja a szanatóriumba »feleségét«, hogy látó szemével elsőnek ölelje magához, — de az asszony nem jön. Barátjától tudja meg a valóságot. Örjögve kiáltozik a temetőben Veronika sírjához és vádolja barátját az eltűnt Anitát, amiért félrevezették őt. Szívesebben maradt volna örök életére vak.

Hetek múlva csillapodik le. Anitát mindenütt keresi, de senki sem tud hollétéről, eltűnt, csupán Lovas jelentkezik, adja »baráti jóindulattal« tárja fel előtte az asszony múltját.

Vándor László nem tud felejtetni, évekig járja a világot, minden nőben a régi

asszonyt, Veronikát látja és Anitát keresi. — Végre egy budapesti mulatóban találkozik egy táncosnővel, aki hasonlít meghalt feleségéhez, hozzácsatlakozik, — a romlottlelkű kis Izán keresztül akarja kiírtani magából a régi Veronika képét, hogy megnyugodjon a lelke. Ez sikerül is. /

Egy motorcsónakos kiránduláson találkozik Anitával, akinek lecsukott szemekkel ismeri fel hangját egy régi dal kapcsán. Az eltűnt és megkerült asszony most már boldogan marad vele, hiszen gyermekük, a négy éves Veronika hozta vissza őt hozzá.

Ez tehát, a részletesen elmondott tartalma a filmnek. Ezen keresztül bepillantást kapunk Kalmár László mint írónak írói-fantáziájába. A film tényleg elszórakoztat, sőt ezen túlmenően az érzelgős egyéniségeket könnyekig meghatja, ellenben ez inkább a szereplők játéka révén történik. De

Nem bocsáthatjuk meg Kalmár Lászlónak, az írónak, hogy mesterkélten, erőltetett módon alázza meg a női lelket, akkor, amikor az már jó-útra tért. Finomabb megoldást kellett volna kidolgoznia az írónak erre. Bármennyire is kiismerhetetlen egy emberi lélek, méginkább egy nőé, mégsem valószínű, sőt egy, a megjavulás útján levő nőnél sokszorosan nem, hogy akkor adja oda magát annak a férfinak, akit utál, aki jellemtelenül tör a boldogságára, amikor az zsarolni akarja a testén keresztül. Hiszen így végeredményben nem a vakember nyugalma menti meg, hanem éppen annak a szerelmét rabolja, gyilkolja meg. Az is nagyon egyéni belátás kérdése, hogy négy év után valakit, akiről megtudom, hogy akkor megcsalt, amikor a legnagyobb gyöngédséget mutatta, sőt — a történet szerint — szívvel-lélekkel érezte is, boldogari

nemcsak szórakoztat a »Fekete hajnal«, hanem bosszant is, úgy a meseszöveg egyes részeiben, mint a két női főszereplő egy-két jelenetében és a rendezés kisebb elcsúszásaiiban.

visszafogadok az életembe.

Ellenben egészen nagyszerű annak a lelki folyamatnak érzékeltetése, amely az elhalt feleség, lélekben élő képének végérvényes eltételezéséhez vezet. Viszont ennél

a jelenetsornál is inkább a rendező Kalmáré az érdem, mint az íróé. Egészen kiváló rendezői elgondolás, amikor a felvevőgép bekecsizik lencsájével a vakember fekete szemüvegébe és azután csak a tárgyak zuhanását, bizonytalan léptek kopogását halljuk teljes sötéttségben. Kisebb hibák, hogy a mulatóban csak tejfelesszájú, húszév körüli diákszerű fiatalok vannak, hogy a temetőben Nagy István hangja tiszta műtermi, zárt, öblös ordítás és hogy alakban Lukács Margit egészen más, mint Goll Bea, így lehetetlen, hogy az ujdonsült ferj a tapintás, a csók, az érzékelhető mozdulatokon keresztül észre ne vette volna a különbséget, vagy csak legalább is ne fogott volna gyanút.

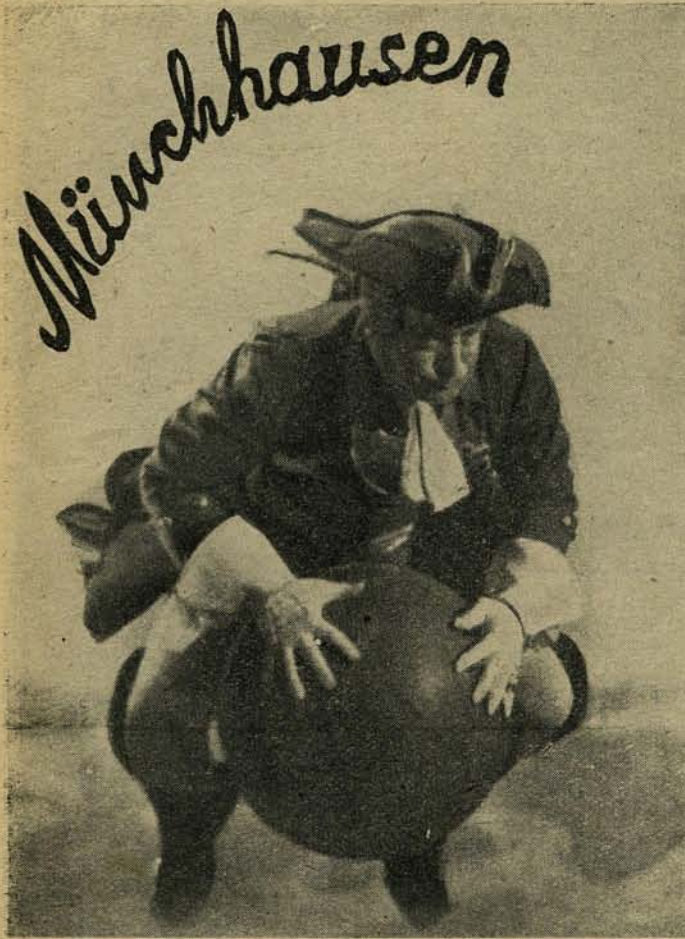
Mindezeket túl a film feltétlenül közönségsiker, mert megvan minden adottsága ahhoz, hogy szórakoztasson, meghasson, izgalmat váltson ki és megnyugtasson.

Lukács Margit elsőrangú színésznő, főleg színpadon. Filmén hiányzik valami belőle. Filmén nem lehet szavalni, vagy túljátszani az életet. Előnyösen fotografáltak. Goll Bea kettős szerepben hódít — szép arcocekkájával. Kíváncsiak vagyunk, hogy milyen lenne a játéka egy igazán neki való, kislánys szerepben. Nagy István előtt le a kalappal. Játék-intelligenciája, alakító-készsége teljes terjedelmében bontakozik ki ebben a filmben. Nehéz feladatot old meg, de néha elfelejtkezik arról, hogy látószemmel játssza a vak embert. Mihályi Ernő szintén jól eleveníti meg a forgatókönyv által neki írt szerepét. Berky Lili nagyon szimpatikus jelenség, nagyobb szerepet érdemelne, illetve egyszer már ismét nagy szerepben kellene megcsillogtatni művészetét. Erős Éva biztató ígért.

A díszlet nagyon szép. Léva y Lajos tökéletes munkát végzett. A fényképezés új megoldásokkal kacérkodik és ahol csak használja — egykét Lukács-jelenetben — ott teljes sikert arat. Szép külső felvételek tarkítják az egyébként átlagon felüli, jó filmet.

Cs. M.

Münchhausen

Forgatókönyv: *Dr. Berthold Bürger*

Rendezte: *Baky József*

Főszereplők: *Hans Albers, Brigitte Horney, Michael Bohnen, Hilde v. Stolz, Ilse Werner, Eduar v. Winterstein,*

Käte Haack

Operatőr: *Werner Krien*

Hossza: 3.355 m.

Cenzura: *aluli*

Zene: *Georg Haentzschet*

Beszél: *németül*

Gyártotta és forgalombahozta: *UFA*

Bemutatta: *Uránia, Rádium, Atrium*

Díszlet: *Emil Hasler*

A világ egyik leghíresebb és legismertebb filmvállalata az *UNIVERSAL FILM AKTI-*

ENGESELLSCHAFT (UFA) fennállásának 25 éves jubileuma alkalmából grandiózus alkotással lepte meg a filmvilágot, mikor a *MÜNCHHAUSEN* c. filmet elkészítette.

Ezuttal a kép és diadalmas hang mellé a megizmosodott szín is felzárkózik, hogy a valóságot megszegyenyítő illúzióval gyönyörködtessen. Ebben a filmben valóban összefogtak minden felsorakoztatható szép, nagyszabású és káprázatos elemet. Évtizedek tapasztalata, technikája és művészete az egyén és tömeg összmunkája negyedórát alig perget le előttünk. Ilyen munka nem maradhat hatástalan sem a

szorosan vett szakemberre, sem a közönségre.

A *MÜNCHHAUSEN* látványos film a szó legnemesebb értelmében. A káprázatos elemeket oly bőkezűséggel szórja a néző elé, hogy az néha már nem tud mit kezdeni vele. A nagyközönség figyelmé megosztódik, érdeklődése szerint, de időnként belefáradhat a fontos és kevésbé fontos látnivalók megkülönböztetésébe. (A benyomott magyar szöveg követése szintén figyelmet kíván.)

A film meseszövése viszont egyszerű és könnyű s ezáltal a film lényegét rábizza a szemre.

A hárijánoskodó »Münchhausen« báró kalandjai elevenednek meg a szépséges orosz cárnő udvaránál, a török szultán háremében és Velence lagunáinak csodálatos világában. A hódító külsejű és vakmerő »globentrotter« kiváló előadó és olyan valószínűséggel szövi mondókáját, hogy szívesen hisszük el színes kalandjait.

Társaságában szépséges leányzót látunk mindjárt a film elején, aki bár már menyasz-

lága a Canal Grande vízi ünnepélyének gazdagságában teljesedik ki.

Baky József rendezése büszkévé tehet minden magyart. Nagyvonalú, bravuros és kiforrott művész, alkotásának

szony, mégis egy menüett tartama alatt beleszeret a titokzatos múltú báróba. Neki meséli el hát elsősorban kalandjait, hogy a leányt vőlegényéhez visszavezesse. — Casanova is (ki szintén megjelenik a filmben) elszégyelheti magát Münchhausen sikerein. — Katalin cárnőt is meghódítja, kinek udvarában a pompának olyan fokát látjuk, ami bizony meghaladja a történelmi valóságot is. — A szultán háreme sem szűkszavúbb. A válogatott háremnök versengenek a szemkáprázató díszlet-csodákkal. Velence sajtáságos vi-

minden részletében. Bár a revüfilm jellegzetességei uralják a filmet, mégis vidámsággal és mondanivalóval tudja megtölteni, sőt az ötleteknek olyan sorát találjuk a film pergésének folyamán, ami magábanvéve is csústeljesítmény. (A németek és magyarok közötti rokonszenvről tesz tanúságot a tokaji borról beleszórt néhány mondat, melyet a közönség külön tapssal honorál.)

A színészek közül *Hans Albers* vállain nyugszik a játék súlya. Mindenhol helyén van s mindenhol valószínűsíti meg a

lehetetlent is. (Könnyedén repül az ágyúgolyón, két pisztollyal lövi el egyszerre a léggömb két tartókötelét, stb.) Emellett huszárosan elegáns és hódító. Ugy is mint férfi és úgyszintén, mint művész. — Katalin cárnőt Brigitte Horney alakítja. Különösen érdekes egyénisége kítűnően alkalmas a szerepre. A török szultán túlméretezett turbánja és figurája már kissé karikatúra-szerű. Mellette Ilse Werner törékeny alakja, elbájolóan szép feje frappánsan hat. A főbb szereplők közül az inas és Münchhausen közvetlen környezetében szereplők különösen vannak válogatva. Brilláns ötlet és élvezetes játék jellemzi a szultán udvarában felfogadott »elő óra« megszemélyesítőjét.

A zene a szín mellett másodrangú tényező e filmben, de annál jobban alkalmazkodik a témához. A díszletek szépsége, gazdagsága, Emil Hasler felkészültségét dicsérik. Nemcsak magyar viszonylatban jelent példátlan bőkezűséget azok kiállítása, hanem világvizonylatban is példaképpen fog állni a szakirodalomban. Ugyanezt mondhatjuk a kosztümökre is, melyek több csillogást már el sem bírtak volna.

Ennél a részről álljunk meg egy szóra; színekhez érke-

tünk. Sőt azt is mondhatnám, a színek tobzódásához. Az emberi agy felfogóképessége a képszerűség tekintetében is véges. A fekete-fehér film fény- és árnyékhatását csak a szürkek átmenetei variálták, alapjában véve a természetet egyszerűsítik a természettől eltérő fákó fekete fehérben. A színesség azonban nem a tarkaságot jelenti! Egy szabadban fényképezett piros blúz vagy rózsaszín ernyő a strand homokja mellett zínesebb lehet, mint pl. a legünne-pibb mezőkövesdi népviselet. A színésfényképezők tizparancsolata is azt mondja: »Ne használjuk a sok színt, a szem sokkal tarkább képet képes elviselni, mint a színes kép, mely színekben való mértékletességet kíván. — A filmen — bármennyire is tökéletes a Münchhausen technikailag — ez csupán a mai állapotot igazolja, de a jövőben színbelileg még nagy fejlődést várhatunk a színes filmezés terén. Természetesen a film egyszerűbbre fogott és foltszerű leg megoldott részein (pl. Ilse Werner premier-planja) minden eddigit meghaladó szép megoldásokat látunk.

Összefoglalóan e jubileumi filmről még kell állapítanunk, hogy a színes film diadalának virradatát jelenti. Egyelőre színessége tartalommal, látványossággal és zenével együtt több, mint

amennyit az egyszerű szórakozás elbirhat. Olyan, mint mikor az éhes ember a cuk-

rászdában lakik jól. A színeknek le kell egyszerűsödni addig a mértékig, amilyen törekvéseket a német illusztrált lapokban látunk. Addig pedig ilyen gazdag alkotásokat, mint a »MÜNCHHAUSEN« is legkevesebb kétszer kell megnézni. — Biztos vagyok, még akkor is bőségesen marad a filmnek mondanivalója.

Gy. K. E.

ÖSKERESZTÉNY fiatal üzemi vezetőnk gyakorlattal üzemi vezetői állást vállal. Szíves megkeresést kér ifj. Nyilas Imréné, Pestszenterzsébet, Nagy Sándor-u. 4. címre.

Felelős szerkesztő:
MATOLAY K. GÉZA dr.

Felelős kiadó:
LIEBER LÁSZLÓ dr.

Kiadóhivatali főnök:
GYIMESY KÁSÁS ERNŐ

Készült a
»Jövő« Nyomdaszövetkezet
műhelyében

Budapest, IX., Erkel-u. 17.
Felelős vez.: Demjén Ferenc.

MAGYAR
FILM SZAKMAI CÍMTÁR

Agfaphotó, V., Vilmos császár-út 18. I. Tel.: 125-240.
Ambrus Film, VII., Erzsébet-krt 9-11. Tel.: 224-293.
Apollo filmreklámvállalat, VII., Erzsébet-körút 9-11. II. e. Tel.: 222-212.
Aurora Film, VII., Erzsébet-körút 9-11. Tel.: 221-133.
Balogh Film, VII., Erzsébet-körút 8. III., 2. Tel.: 220-038.
Bauer vetítógép és adapterek (Bosch Róbert kft.), V., Váci-út 22-24. Tel.: 299-180.
Bel- és külföldi filmellenőrző, VII., Erzsébet-körút 8. II. Tel.: 222-699.
Beleznay Filmköleszönző, VII., Akácfa-u. 4. Telefon a Beleznay mozi telefonja: 225-276.
Biton keskenyfilmgépforgalmi, VII., Dohány-u. 57.
Brückner János mérnök, az MMOE szakértője, XI., Ulászló-utca 62. Tel.: 457-650, vagy Mechanikai és Elektromosipari szakiskola. T.: 130-293.
Budapest Film (Tobis), VII., Rákóczi-út 52. Tel.: 223-435.
Budapesti Hangverseny Zenekar, VIII., Nagytemplom-u. 24. Tel.: 135-879.
Csepreghy Film, VII., Erzsébet-körút 9-11. Tel.: 221-022 és 221-021.
Cszmadia László: mozik képvisellete, VIII., Aggteleki-u. 4. I. em. 5. Telefon: 137-580.
Csontó Menyhért, a Magyar Film belső munkatársa, XIV., Amerikai-út 68/a. I. 2. Tel.: 496-973. (Függetlenség szerk.: 144-400).
Déliab Film, Filmköleszönző, VII., Erzsébet-körút 9-11. Tel.: 427-167, 228-498. Gyártási iroda: 428-155.
Diapozitívkészítő üzem, Fekete György, VIII., József-körút 9. (az udvarban).
Erdélyi Filmgyártó, VIII., Népszínház-utca 21. Tel.: 140-882.
Esperia Film, VII., Erzsébet-körút 13. Tel.: 423-552, 423-555.
Farkas J. M. reklámvállalat, VIII., József-körút 19. Tel.: 132-805.
Ferrania, V., Gróf Tisza István-utca 18. Tel.: 187-357.
Filmcenzura, IV., Eskü-tér 6. Tel.: 183-072, alelnök: 183-073.
Filmexpress, VII., Erzsébet-körút 9. Tel.: 224-091, 225-089.
Filmértékesítő, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 221-609 és 220-497.
Filmexport Kft. Budapest, VII., Erzsébet-krt. 8., Tel.: 220-497, 221-609.
Filmimpex, VII., Erzsébet-körút 9-11. Tel.: 221-022.
Filmfotó üzem és laboratórium. Altmaier J., VIII., Rökk Sz.-u. 11. T.: 349-540.
Filmhang, VII., Erzsébet-krt. 9-11. Tel.: 225-759.
Fortuna Film, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 421-982. Raktár: VIII., Népszínház-u. 19. Tel.: 349-414.
Göbl A. György filmgyártó és filmköleszönző, VII., Erzsébet-körút 9-11. Tel.: 221-022.
Gyimesy Kásás Ernő, a MAGYAR FILM kiadóhivatali főnöke, XIV., Semsey Andor-utca 7. Tel.: 499-752.
Hajdu Film, XIV., Gyarmat-utca 39. Tel.: 297-999.
Hamza Film, VII., Erzsébet-krt. 8. Tel.: 422-584.
Hausz Mária Film, VII., Erzsébet-krt. 9. Tel.: 225-209.
Helikon Film, VIII., Rökk Szilárd-u. 24. Tel.: 133-705. Raktár: VIII., Népszínház-utca 19. V. Tel.: 349-414.

Hidvéghy Film, VII., Rákóczi-út 44. Tel.: 225-762.
Hollai és Pázmányi filmköleszönző, VII., Erzsébet-körút 9-11. Telefon: 220-469.
Horváth Film, VII., Erzsébet-körút 8. Hungária Film, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 422-010.
Hunnia filmelhelyező irodája, VII., Erzsébet-körút 9-11. T.: 424-138, 424-139. Sajtóosztály: 223-212.
Hunnia Filmgyár, (Filmipari Alap), XIV., Gyarmat-u. 39. Tel.: 297-999, 297-622, 297-085. Pasaréti műterem: II., Pasaréti-út 122. Tel.: 164-876.
Ibusz filmszállító, VII., Erzsébet-körút 9-11. Tel.: 224-050.
Inkey Tibor filmállományképeszt, filmfotó üzem, IV., Múzeum-krt 3. T.: 380-466.
Jankovich Film, VII., Erzsébet-krt 8. Telefon: 220-883.
Jupiter Film, VIII., Rákóczi-út 59. Tel.: 134-437, 140-522.
Kamara, VI., Bajza-utca 18. Tel.: 220-855, 422-961.
Kárpát Film, VIII., Népszínház-utca 21. Tel.: 136-409, 136-940.
Keskenyfilmforgalmi, VII., Rákóczi-út 59. 133-546.
Kodak, V., Báthory-utca 6. Tel.: 114-158, 114-184.
Kokas film, VII., Erzsébet-körút 13. Tel.: 420-796.
Kolezonay Film, VII., Erzsébet-körút 9-11. Tel.: 428-144, 422-730. Raktár: Népszínház-utca 19. Tel.: 349-414.
Koncz Film, VIII., Népszínház-u. 14. Tel.: 134-063.
Korona Film, VII., Akácfa-u. 7. Tel.: 225-487.
Kovács és Faludi laboratórium, XIV., Gyarmat-utca 35. Tel.: 297-855. Synchron műterem: XIV., Gyarmat-utca 40/b. Tel.: 297-487.
Kováts Béla filmreklám, hanglezem, diapozitív, VIII., József-körút 19. Tel.: 143-142.
Központi filmkezelő, VII., Erzsébet-krt 9-11. Tel.: 224-494, 224-098.
Krupka filmgyár és laboratórium, XIV., Bácskay-utca 29/b. Tel.: 496-741.
Lajthay Le Derlé Károly filmvállalata, VIII., Népszínház-u. 31. Tel.: 137-424.
Léna Film, VII., Erzsébet-körút 13. II. em. Tel.: 422-920.
Magor Filmgyártó, VII., Erzsébet-krt 8. Tel.: 220-432.
Magyar Filmiroda, IX., Könyves Kálmán-körút 15. Tel.: 146-346, este 7 órától reggel 9 óráig, valamint vasár- és ünnepnap: 146-343. Játékfilmgyártás: 146-342. Színészöltözők: 140-727. Feliratkészítő üzem: 139-211. Híradókiadás: VIII., Szentkirályi-utca 25. Tel.: 145-510. Fényképüzem: VIII., Sándor-utca 5-7. Tel.: 145-510. Filmköleszönző-osztály VII., Erzsébet-körút 45. Tel.: 222-098, 222-099.
Magyar Filmzenekar — Zeneservice, VII., Verseny-utca 18. Tel.: 424-479, VIII., Baross-u. 125. Tel.: 144-676.
Magyar Irók Filmje, VII., Erzsébet-krt. 13. Tel.: 420-796.
Magyar Mozdonyképpépezők Országos Egyesülete, VIII., Népszínház-utca 19. Tel.: 337-598.

MMOE, VIII., Csokonay-utca 10. Tel.: 136-005.
Marxton, keskeny hangoskép, gyártja: Marx és Mérei Első Magyar Repülőműszergyár, VI., Bulcsu-utca 7. Tel.: *290-555.
Mester Film, Filmköleszönző, VII., Erzsébet-krt 9-11. IV. em. Tel.: 427-167, 228-498. Gyártási iroda: XIV., Thököly-út 116. Tel.: 296-269.
Modern Film, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 222-000, 225-035.
Modern Irók Filmjeit Köleszönző Rt., VII., Erzsébet-körút 9-11. IV. (Mester Filmmél). Tel.: 420-798.
Mozgóképzem, VII., Akácfa-u. 4. Tel.: 227-650. Raktár: VIII., Kun-u. 12. Tel.: 144-486.
Molnár Film Reklám, VII., Erzsébet-krt. 9-11. Tel.: 222-212.
Művészfilm, VII., Rákóczi-út 40. Tel.: 225-044. Raktár a házban.
Művelődés Film, VII., Rákóczi-út 44. II. Tel.: 422-925.
Objectiv Film, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 422-580.
Oktatófilm kirendeltség, VIII., Csepreghy-utca 4. Tel.: 330-926.
Oláh György gépészmérnök, a Zeiss-Ikon A.G. mozigépeinek képviselője, VIII., Rökk Sz.-u. 20. Tel.: 140-808.
OMME, VIII., Csokonay-u. 10. Tel.: 143-013, 145-063.
Országos Nemzeti Filmbizottság, V., Klebelsberg-u. 17. Tel.: 113-424.
Palatinus Film, VII., Erzsébet-körút 9-11. Tel.: *424-150.
Papp Film, VII., Erzsébet-krt. 9-11. Telefon: 224-294.
Pegazus Film, VII., Erzsébet-körút 7. Tel.: 225-405.
Pergőképforgalmi, VII., Rákóczi-út 12. Tel.: 225-404. Raktár: VIII., Rökk Szilárd-u. 20. Tel.: 136-942.
Reiber Antal filmgyártó és filmköleszönző vállalata, VII., Erzsébet-körút 8. III. Tel.: 220-497.
Reklám Stúdió, Hirdető Iroda, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 424-554.
Sláger Film, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 222-618. Raktár a házban.
Stílus filmdiszlettervező és kivitelező vállalat, XIV., Gyarmat-u. 39. Tel.: 297-999.
Szénássy-Macskássy színes trükkfilmek, IV., Múzeum-krt. 1/b. Telefon: 380-027.
Szarka Sándor, filmgyártó és filmköleszönző vállalata, I., Szent János-tér 2. Tel.: 154-231, 167-439.
Takács Film, XII., Pasaréti út 122. Tel.: 164-517, 164-896.
Tamásy Film, VIII., József-körút 26. Tel.: 131-632.
Telefongyár, XIV., Hungária-körút 126-128. Tel.: 297-930.
Terra Film, VII., Erzsébet-krt. 9-11. Tel.: 221-022.
Turul Szövetség Szépművészeti B. E. vetítő mozgalmi törzs, IV., Szarka-u. 2. Tel.: 186-422.
Turul Film, VIII., József-körút 35. Tel.: 330-766.
UFA Film, IV., Kossuth L.-u. 13. Tel.: 183-857, 183-858. Raktár a házban. Tel.: 389-036.
Valter reklámanyagköleszönző, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 222-108.
Viktória Film, VII., Rökk Szilárd-u. 20. Tel.: 136-942. Raktár a házban.
Yull Film, XIV., Stefánia-út 71. Tel.: 297-657.

Budapest,
1943.
szept. 9

V évf.
36. sz.

Egyes
szám ára:
70 fill.

M A C C A R R F I L M

Jelenet

a MÜNCHHAUSEN című UFA filmből

SZERKESZTI
DEMATOLAY
K. GÉZA